

TOVERI (THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish Daily in the West. Published Daily, except Sunday, at Astoria, Oregon, by the Western Workers' Publishing Society.

Office Seventh and Commercial St., Opposite Post Office. Phone: Office 363, Editorial Dep't 832. Post Office Address: TOVERI, Box 99, Astoria, Ore.

EDITORIAL STAFF

Ela Sulhaas, Managing Editor, Sulo Syykka, Alex Sora, Toivo A. Johnson, A. N. Koskela.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Venäjän köyhälistön voitonjuhla

Venäjän köyhälistön vallankumouksen kolmivuotisjuhlan kruunaa sopivalla tavalla Wrangelin armeijan hävittäminen, mikä tapahtuu samaan aikaan. Kolme pitkä vuotta on Venäjän köyhälistö sankarillisesti taistellut ja löytynyt vihollisen taistelu kerrallaan kolmella toisista rintamalla. Wrangelin armeija oli viimeinen kentällä oleva vastakumouksellinen armeija.

Wrangelin armeija muodostui lyödyn Denikin armeijan jätkeistä. Ei olisi tämä joukko voinut nosta päätään ilman Puolan seikkailua. Kun Puola, jolle Venäjän köyhälistö oli jalomielisesti antanut itsenäisyyden ja tarjonnut rauhaa, Ranskan kiitoksesta ja koko ententen tukemana lähti ryöväretkelle Neuvosto-Venäjää vastaan, täytyi Punaisen Armeijan voimat siirtää etelästä puolalaisia vastaan. Puolalaiset löytyivät verissä päin takaisin aina Warsavan portteille asti. Koko kapitalistinen maailma vapisi. Pelossaan Ranska riensi antamaan tunnustuksen seikkailija Wrangelille, tälle saksalaismieliseen junkkerille, joka aikemmin toimi Preussin kasakkerien mukana Venäjän vallankumouksen kuristamiseksi. U-poksiin asti lasussa olevia ase-laitoja lähetettiin Krimin niemelle, kaikilta nurkilla kerääntyivät valkoiset verkotat Wrangelin lipun juurelle. Kun Punaisen Armeijan päävoima oli keskittetty Puolan rintamalle, lähti tämä lahtirintamalle luostaan esille antamaan salamurhaajan tavoin pitoksen vallankumouksellisen köyhälistön selkään. Hyökättiin etelä-Venäjälle, nousiin maihin eri paikoissa Kaukasiassa, ja lähetysreikiä lähetettiin Kubanin kasakkoita nostamaan vastakumouksen. Mutta Punaisen Armeijan pienet puolustusjoukot löivät takaisin Kaukasian retkeikunnat, Kubanin urhoilliset kasakat eivät ruenneet vallankumouksen pettureiksi, vaan tuhosivat Wrangelin retkikunnan. Kaiken aikaa sai kuitenkin Wrangel runsaasti sotatarpeita ja lisää miesvoimia Ranskan avulla. Uudelleen valmistui Wrangel hyökkäämään, kun Punaisen Armeijan etujoukot kärsivät tappion Warsovan edustalla.

Wrangelin hyökkäyksen menestys riippui siitä, jaksako liittolainen Puola jatkaa sotaa. Warsovan edustalla saatu menestys ei ollut todellinen voitto Puolan aseille, ainoastaan tilapäinen paikallinen menestys. Punainen Armeija oli vielä eheänä ja taistelukykyisenä. Verissä päin löytyi Puolan vastahyökkäykset takaisin ja Puolan täytyi tosissaan anoa aselepoa. Neuv.-Venäjän myönsi aselepon, pitään kuitenkin huolellisesti silmällä kavalaa vihollista. Voimakkaita joukkoja keskittettiin nyt Wrangelia vastaan. Hädissään lähetti tämä edustajansa Puolaan kehottamaan aselevosta luopumista. Mutta Puolan imperialistit oli lyöty. Heidän täytyi taipua aselepoon. Punainen Armeija keskitti ihmeteltävällä nopeudella joukkojansa etelään ja riontomarssissa pyyhkäsi Wrangelin olemattomiin. Näitä riivejä kirjoitettiin kertovasti viestit koko armeijan olevan saarroksissa, paluutien Sevastopolin olevan katkaistuna, tuhansien ja tuhansien antautuvan sotavangiksi ja ententen lähetämien suunnattomien sotavastustajien joutuneen voitokkaan Puna-Armeijan saaliiksi. Kanunna ja morsineitä sadottain, vetureita, muonatarpeita, miljoonia kiviäärinpatruunia, suuri määrä lentokoneita ja tankkeja. Koko ententen Wrangelille lähettämä suunnaton sotatarve-

määrä lankei Punaiselle Armeijalle. Tällaisen voiton aikana vietää Venäjän köyhälistö vallankumouksen kolmatta vuosijuhlaa! Lyöty on vihollinen kaikkialla, tärkeinen saartorengas on murrettu kappaleiksi, vallankumous on turvattu ikuisiksi ajoiksi. Kädet ovat nyt vapaat toimimaan uuden yhteiskunnan luomisen työssä. Venäjän vallankumouksen muistojuhla muodostui siis tänä vuonna voiton riemujuhla, joka käytti koko mailman kärsivän köyhälistön rinnan suuremman toivon hehkulla!

— Osastot, toimikaa niin, että avustuksenne Karjalan työläisavallan hyväksi tulee olemaan mahdollisimman suuri.

REPUBLIKAANIN VAALIVOITTO

Republikaanipuolueen voitto ääkeisissä kansallisaaleissa näyttää antaneen kuoliniskun demokraattipuolueen valtiolliselle olemasololle. Kansa, nimitään äänestävän kansan muuttava enemmistö, lakaisi tietään kaiken mikä muistutti demokraattipuoluetta, Wilsonin demokraattipuoluetta. Se vei mukaansa kaikki pohjoisvaltiot, ja lisäksi klassillisesti demokraattisen etelävaltion, Tennesseeen, joka milloinkaan ennen ei ole antanut enemmistöä republikaaneille. Vain yksitoista etelävaltiota jäi demokraattiseksi — mutta näiden valtioiden demokraattisuus ei merkitse mitään tämän maan poliittisessä elämässä. Demokraattipuolue on siellä kiteitynnyttyn poliittiseksi kokeistoksi, vailla mitään valtiollista periaatetta — ei porvarillistakaan, jonka tilalle ei siellä ole osattu koskaan muuta kuvitellakaan. Mutta näissäkin "saletissa" demokraattisissa valtioissa sai republikaanipuolue nyt hämmästyttävän suuren äänimäärän.

Kongressiin ja senaattiin tuli valituksi musertava republikaanien enemmistö; kaikkialla syrjäytettiin demokraattien etevimmät paikallispoliitikot, kuten New Yorkin kuvernööri Smith, jonka uudelleen valitsemisen republikaanit pitivät varmana; Champ Clark, viime kongressin puheenjohtaja, joka vuodesta 1897 alkaen on valittu uudelleen ja uudelleen, ja joka oli vähällä tulla valituksi demokraattipuolueen presidentinehdokkaaksi kahdeksan vuotta sitten, ja George Chamberlain, Oregonin senaattori, joka poliittinen ura on ollut sarja yhtämittaisia voittoja, siitä alkaen kun hän 24 vuotta sitten valittiin Oregonin piirisyyttäjäksi. Kaikki demokraattien voittamattomina pidetyt veteraanit kaatuivat republikaanien manveriemän alle.

Kuinka on tämä selitettävissä? Kuinka on mahdollista, että vanha, laho ja kahdeksan vuotta sitten kuolevaksi oletettu republikaanipuolue kykeni osottamaan näin tavonta vo-

maa, sellaista menestystä, jota republikaanit itsekkään eivät osanneet odottaa ja jota kapitalistit katselevat jonkinlaisella huonosti salatulla huolestuneisuudella? Selitys on yksinkertainen: Republikaanien voitto tuotti kansan suunnaton vastenmielisyyden Wilsonin petolliseen politiikkaan, vastenmielisyyden viime vuosien suunnattoman profiteeraukseen ja valtiolliseen kurjuuteen, sekä tämän maan valtiotakene.

Amerikan kansan suuren ennemmistön käsitys tälle maalle ominaisen porvarillisen demokraatian kehityksen takia on, että vain kaksi poliittista puoluetta voi tulla kysymykseen tämän maan "kansanvallassa". Tämän käsityksen on muodostanut vaalijärjestelmä, mikä jättää vähemmistön jäänne puolueen kaikkea edustusta vailla hallituksessa, olkoonpa puole vahvinnyttu niin suurella vähemmistöllä kuin tahansa. Sitä vastoin pienienkin enemmistön saanut puolue astuu puoluekoneistonsa valtaan. Tämä on johtanut kaksipuoluejärjestelmään. Jos hallitukseen nimitettiin tahdotaan muutosta, on oltu pakotettu etämään hajannusta, minkä useamman vastustuspuolueen olemassaolo synnyttää. Jos esimerkiksi vallassa oleva puolue tiedetään melkoisen voimakkaaksi lähestyvissä vaaleissa, on sitä mahdoton syrjäyttää vallasta, jos näyttämällä olisi esimerkiksi kaksi samanväristä vastustuspuoluetta. Hajautuneena nämä vastustuspuolueet eivät voisivat syrjäyttää vallassa olevaa puoluetta, vaikka saisivat yhteensä paljon enemmän ääniä kuin valta-puolue. Tämä on merkittävällä tavalla vaikuttanut kansan mielialla ja sen vuoksi ei voimakasta kolmatta puoluetta ole voitu perustaa kuin korkeintaan yhden vaalien ajaksi. V. 1896 perustivat maanviljelijät ja muut tyytymättömät ainekset populistipuolueen, toivoen siitä muodostuvan suuren kansanpuolueen, mutta puole sai vain toista miljoonaa ääntä. Populistinen liike takasi demokraattien häviön ja jätti republikaanipuolueen edelleen valtaan. Seuraavissa vaaleissa oli alempien luokkien tyytymättömyys republikaanien hallitukseen jo niin suuri, että populistit sulautuivat demokraattien syytökseen republikaanin valtaan, jossa tosin sillä kerralla petettiin (vaalivaaluuksien takia, niinkuin on väitetty). Progressiivinen puolue kahdeksan vuotta sitten ilmestyi näyttämällä uudella ohjelmalla, koska tyytymättömyys Taftin hallitukseen takasi demokraattipuolueen voiton, mutta jo seuraavissa vaaleissa hävisi tämä bullmuusipuolue näyttämällä. Suurella tohinalla touthuttiin taas nykyisiin vaaleihin kolmatta puoluetta, mutta siitä ei tullutkaan sellaista kalua kuin mitä eräät porvarillis-liberaalit olivat toivoneet. Puolittain valtiollisesti herännyt työväenaines, joka piti sosialistipuoluetakin liian radikaalisena, pääsi voitolle. Tällä puo-

luella ei ollut paljonkaan mahdollisuutta tulla tunnetuksi niin vähässä ajassa. Tapansa mukaan Amerikan äänestysjoukko häitti, että minkään kolmannen puolueen kautta ei voida poistaa vallasta nykyistä sietämättömää hallitusta, vaan jos tahtoo saada äänensä tehokkaaksi, eikä viskata sitä "tuuleen", täytyy äänestäjä republikaaneja antamalla anteeksi tämän puolueen entiset synnit ja sen tunnetun vanhoillisuuden. Olkoon republikaanipuolue mikä tahansa, mutta se on ainoa koneisto jonka kautta voidaan tällä hetkellä hallitusjoukkoutta muuttaa, ja Wilsonin koneiston täytyy poistua hinnalla millä tahansa. Tällainen oli psykologinen tilanne vaalien aikana ja näin ajatteli Amerikan äänestävä enemmistö. Se tahtoi antaa omalla tavallaan vastalauseen Wilsonin hallitukselle. Siinä syy republikaanien voittoon.

Republikaanien voitto ei siis perustunut rakkauteen republikaaneita puoluetta kohtaan, vaan kansan järkähtämättömälle tahdolle saada aikaan hallituksenmuutos. Tämän käsittävät kapitalistit mainiosti. Ja sentähden he katsovat levottomuudella tulevaisuuteen.

Republikaanien hallituksen astuminen demokraattien tilalle ei voi muuttaa oloja, sillä sama riistäläluokka jää määrääjäksi edelleen. He näkevät, että demokraattipuolue ei voi enää kohota nykyisestä alennustilastaan. He tietävät, että republikaanipuolueen täytyy synnyttää vähän ajan kuluttua loistavasta voitostaan huolimatta katkeran oppositiosion. Pystyvätkö kapitalistit tätä oppositiosion tämän jälkeen ohjailemaan, niinkuin ovat tehneet tätä ennen? Siinä kapitalistien tämänpäiväinen huoli. Heidän vaalien jälkeinen valtiollinen ohjelmansa pyrkii kontrolloimaan republikaaneja vastaan syntyvää oppositiosion ilmentymään tämä oppositiosion mikä nimellisenä puolueena tahansa. Mutta nyt ovat olot toiset kuin ennen. Amerikan työväestö herää varmasti valtiolliseen tietoisuuteen, siitä ei voi olla epäilemistäkään. Taistelu oppositiosion kontrollista työn ja pääoman välillä astuu voimakkaana esille näiden vaalien jälkeen, ja pääoman menestys riippuu siitä, missä määrin työväestö valvetuu tulevan neljän vuoden aikana.

Kun kapitalistit vallottavat oppositiosion, jää nykyinen järjestelmä voimaan, mutta heti kun luokkatietoinen proletariaatti pääsee oppositiosion johtavaksi voimaksi, silloin järjestelmä todelliseksi taisteluksi vallasta.

Leo Leinon matka marraskuulla

Rocklin, Cal. marrask. 6, 7, 8 p. Marshfield, Ore. marrask. 11, 12, 13 p. Toverit, mainituilla paikkakunnilla, rientäkää joukolla kuulemaan mitä Leinolla on teille sanottavaa.

TYÖMIEHEN JOULU

Mitä se sisältää. Työmiehen Joulu sisältö poikkeaa tänä vuonna edellisistä siinä, että se sisältää juuri tälle hetkelle tärkeätä luettavaa ja kuvia. Ennen, kun maailman tapaukset eivät kiinnostaneet erinäkkiä työväelle tärkeitä kysymyksiä etuttillai, kirjoitettiin yleistooreettisia kysymyksistä. Se selkka, että maailmassa on, maa, jossa sosialismia käytännössä toteutetaan, pakottaa kirjoittamaan aiheista, jotka välittömästi liittyvät Venäjään, s. t. s. käytännölliseen sosialistiseen yhteiskunnan rakenteluun. Tätä silmällä pitäen on Työmiehen Joulu toimitettu. Kiinnitämme lukijan huomiota sen sisältöluetteloon kuvaan esittämiseen. Varsinkin tekstiosasto alkaa M. Rutasen koruttomalla voimakkaalla runolla "Pyhä Venäjä", jossa Mikko osottautuu olevansa todellinen runoilijakky. Eemeli Parras on samoin kirjoittanut runon "Puolesta miunoisen kirvesmiehen", jossa terävästi osotetaan, ettei se puuseppä lammas ollut. "Proletariaatin diplomaattia" on Y. Hloosen kirjoittama ja tavattoman tärkeä aineita valaiseva kirjoitus, jossa osotetaan Venäjän ja yleensä keskeille kapitalistisista syntyneen työväenvaltion diplomaattia kapitalistisista maihin nähden. Kirjoitukseen liittyy kolme kuvaa. "Maanalaisten toveri" on "Henkipaton" mainio, innostuttava kuvaus agitatorisista, jota nuori nainen tekee valkoterrorin maassa, Suomessa. "Finanssikapitalismi" on Elis Sulhaasen kirjoitus. Hän osottaa kirjoituksessaan kapitalistisen yhteiskunnan olevan romahdusasteella. Rahan arvon lasketta, lainapaperiden lisääntymistä ja jättäjänsä olemattomuutta on malsuunsiin hävittänyt sodan liekeihin ei kapitalistista yhteiskuntaa pelasta mikään voima, vaan on se tuomittu häviämään ja antamaan tietä kommunistiselle tuotantotavalle. "Lahtien kartanon renkipolka" on kuvaus sisuukaasta kuudentoistavuotiaasta taistelijasta, joka ennen menin lahtareiden pysesyjen eteen kuin petti toverinsa. "Urkin työväänjärjestössä" kuuluu niinhin kirjoituksia, jotka koskevat tämän hetken kysymyksiä. Sen on kirjoittanut H. Koski. Selkapeleisesti osotetaan, kuinka urkinta tapahtuu sekä työmaalla että kansainvälisessä laajuudessa. "Työn siunaus" on Emil Lindahlin runo: Työmiehen Jouluun kaikki runot ovat hyviä. "Yö riitien ulakolla" on saman kirjoittajan kirjoittama kuvaus luokkasodan ajoilta miehestä, joka arkaili ryhtyä taistelemaan. "Joukkoon nousu" on toinen Rutasen runo. "Hautakumpu" on Lindahlin runo, tyylihallitusta ja sisällöltään pieni mehtariteos. "Punikin silmät" on kuvaus luokkasodan jälkeisiltä. Sen on kirjoittanut nimimerkki "Kontrahtipunkki" käyttävä ja Suomen luokkasotaan esittävät toveri. Kuvaa pikkuporaria, joka luvalla olevansa tarpeeksi rohkeaa tappamaan miehen, mutta joka häätty hulluksi, kun surmaaman-

YHTEISKUNNALLISIA JA VALTIOLLISIA VIRTAKSIA ULKOMAILLA RAUHANSOPIMUS

SUOMEN TASAVALLAN JA VENÄJÄN SOCIALISTISEN FEDERATIIVISEN NEUVOSTOTASAVALLAN VÄLILLÄ

(Jatk.) 16 Artikla.

1) Sopimusvaltiot sitoutuvat olemaan pitämättä Laatokalla, sen rannikolla sekä Laatokan juokseissa joissa ja kanavilla kuin myöskin Nevala Ivanovskin Pororin saakka hyökkäystarkoituksia palvelevia sotilaallisia varustuksia, kuitenkin on oikueus pitää sotalaivoja, joiden kanta vuus ei ole yli sata tonnia ja jotka eivät ole varustettuja suuremmalla kuin neljänkymmenenasetsemän millimetrin kaliberin tykeillä, samoin kuin niiden kokoa vastaavia sotilaallisia merittukkoita.

Venäjällä on kuitenkin oikeus kuljettaa sisävesien sotalaivoja, Laatokan etelärantaa pitkin kulkevien kanavien kautta tai, jos liikennehäiriöitä niissä tapahtuu, myöskin Laatokan eteläosan kautta.

2) Siinä tapauksessa, että Suomenlahden ja Itämeren neutraalisoinnena toteutetaan, sitoutuvat sopimusvaltiot neutraalisimaan myöskin Laatokan.

17 Artikla. 1) Venäjä myöntää suomalaisille kauppa- ja tavara-alkuille esteettömän kulun Nevala Suomenlahden ja Laatokan välillä samoina ehdolla kuin venäläisillekin aluksille. Nämä alukset eivät kuitenkaan saa kuljettaa sotatarveta eikä sotahomainsuut-

Sopimusvaltiot sitoutuvat, siinä tapauksessa, että jompikumpi sopimusvaltio sitä vaatii, viimeistään yhden vuoden kuluessa vaatimuksen esittämisestä ryhtymään neuvotteluihin tämän artikan määräyksiä täydentävää yksityiskohtaisen sopimuksen aikaansaamiseksi. Tämä ei kuitenkaan saa estää tässä myönnetyn oikeuden käyttämistä.

18 Artikla. Laatokan veden korkeutta älköön muutettako ilman edelläkäypää Suomen ja Venäjän välistä sopimusta.

19 Artikla. Tullitarkastus, kalastusta, merenkulkulaitosten hoitoa, järjestyksen ylläpitoa Suomenlahden alueeseen ulkopuolella olevissa osissa, tämän Suomenlahden vapaanpuhdistamistoista, luotsipalveluksen ylläpitämisestä ynnä muita samanlaisia asioita koskevat kysymykset annetaan yhden tai useamman suomalais-venäläisen sekakomitean harkittavaksi.

20 Artikla. Sopimusvaltiot ryhtyvät vilpymättä rauhansopimuksen voimaantuttua toimenpiteisiin sopimuksen aikaansaamiseksi passi- ja tullimuodollisuuksien sekä yleensä rajaliikenteen järjestämisestä Karjalan kaanaksella paikallisia oloja ja molemmin puolia esintävää käytännöllistä tarvetta silmälläpitäen.

2) Rajaliikenne Suomen ja Venäjän välisen rajan muilla osilla on niinkään erityisillä sopimuksilla järjestettävä.

21 Artikla. 1) Sopimusvaltiot sitoutuvat olemaan pitämättä Laatokalla, sen rannikolla sekä Laatokan juokseissa joissa ja kanavilla kuin myöskin Nevala Ivanovskin Pororin saakka hyökkäystarkoituksia palvelevia sotilaallisia varustuksia, kuitenkin on oikueus pitää sotalaivoja, joiden kanta vuus ei ole yli sata tonnia ja jotka eivät ole varustettuja suuremmalla kuin neljänkymmenenasetsemän millimetrin kaliberin tykeillä, samoin kuin niiden kokoa vastaavia sotilaallisia merittukkoita.

2) Niinkään ryhtyvät sopimusvaltiot neuvotteluihin sopimuksen aikaansaamiseksi valtaväylän ylläpitämisestä sekä kalastuksen järjestämisestä ja kalanhoiton edistämistä tarkoitettuihin toimenpiteisiin ryhtymisestä edellisessä momentissa mainitussa kuin myös pitkin sopimusvaltioiden yhteistä rajaa sijaitseissa vesistöissä.

22 Artikla. Venäjän valtion ja valtiolaitosten Suomessa oleva omaisuus siirtyy korvauksetta Suomen valtion omaksi. Samoin siirtyy korvauksetta Venäjän valtion omaksi Venäjällä oleva Suomen valtion ja valtiolaitosten omaisuus.

Muistutus: Sopimusvaltiot pitävät itselleen toisessa maassa, olevasta entisestä valtio-omaisuudestaan diplomaattista ja konsulidestusta varten kolme kaupunkikiinteistöä maa-alueineen ja rakennuksineen.

23 Artikla. 1) Suomen hallitus sitoutuu vilpymättä rauhansopimuksen voimaantuttua valtiolle alueellaan Venäjän valtiolle alueellaan tai käytettävissä olevia vuonna 1918 jääneitä venäläisiä laivoja ja aluksia rauhansopimuksen liitteessä olevan luettelon mukaan.

2) Jos yksityiset henkilöt tai yhtiöt esittävät joltakin vaatimuksia Venäjän valtiolle palautettavien laivojen suhteen, vapauttaa Venäjän hallitus Suomen kalkesta edevastuusta siitä, että nämä laivat jätetään Venäjälle, sekä sitoutuu vastaamaan kaikista korvausvaatimuksista, joita mahdollisesti tullaan esittämään Suomen hallitukselle. Venäjän hallitus ottaa selvittäkseen omistusoikeuden näihin laivoihin ja ovat siis vaatimukset tässä suhteessa esitettävät sille.

3) Suomen kansalaisten tai Suomessa kotipaikkaa nauttivien yhtiöiden laivat, jotka Venäjän hallitus on maailmansodan aikana pakkoluovuttanut, suorittamatta korvausta niiden omistajille, samoin kuin suomalaiset laivat, jotka ilman korvausta

päällekkään, sivuttain, kasvat maassa, nyriktäivasta kohti. "Profiteerauksen alkuperäinen muoto" on pilakuvaa, joka osottaa kuinka yksinkertaista profiteeraus todella on. "Ellet tykkää tästä maasta niin mene hei —", samoin kuin edellisenkin, hyvä pilakuvaa, joka herättää useita ulkomaalaisen työläisen mielenkiintoa.

"Puolan rintamilla; eräs taisteluneuvosto"; mainio valokuvajäljennös. "Leninin rintakuva"; veistynyt italialainen taiteilija Onorio Ruotolo; ilmeikkään kuva, mitä suuresta vallankumouksesta on tehty. Kenraali Nikolajeff, eräs taarinalkainen kenraali, joka kuoli huulitautin sanan "eläköön kommuuni", kun Denikin lahtirit yrittivät saada hänet luopumaan bolshevikkeista.

"Urkkijan kuulustelu" on valokuva Puolan rintamalta; niistä epäillään urkkijaksi ja kuulustellaan. Sotatoimien muistotietä sotilaista, joukkosa yksi nainenkin. Aserbeidshan sosialistitasavallan pääministerin kuva; hän on entinen chigolainen. Raha agitatorisovälkkäpaleena; tuhannen ruplan seteli, johon seitsemällä eri kielellä on painettu agitatorisovälkkäpaleita. "Tehreäveitahka" — koko sivun kuva komiteasta, joka taistelee vastavallankumousta työarkuruutta ja virassa osotettua rikollisuutta vastaan. Loppukuuluneita työkoiteita. Valokuva siirtolaivastusta, jotka Amerikan hallitus lähettää vanhaan syntymämaahan, kun ei voida käyttää enää kapitalistisen palveluksessa. Suomalaisia upseerikouluilaisia har-

ovat joutuneet Venäjän valtion hallitukseen, otettu Venäjän hallitus perustamaan niiden entisille omistajille.

Tässä kohdassa mainitut laivat luetaan rauhansopimuksen liitteessä olevassa luettelossa.

24 Artikla. Kumpikaan sopimusvaltio ei vaadi toiselta sopimusvaltiolta sotakustannusten korvausta.

Suomi ei ota osaa vuosien 1914-18 maailmansodan Venäjälle aiheuttamien kustannusten suorittamiseen.

25 Artikla. Kumpikaan sopimusvaltio ei ota velvoitteen vastaanamisen toisen sopimusvaltion valtiovelvoista eikä niistä sitoumuksista.

26 Artikla. Venäjän valtion ja valtiolaitosten velat ja muut sitoumukset Suomen valtiolle ja Suomen Pankille samoin kuin Suomen valtion ja valtiolaitosten velat ja muut sitoumukset Venäjän valtiolle ja valtiolaitoksille katsotaan molemmin puolin suoritetuksi.

Tämän johdosta myös lakkaava Suomen ja Venäjän hallitusten välillä vuonna 1917 tehty viljanhankintaa koskeva sopimus samoin kuin Suomen Pankin ja Venäjän Luottokassan välillä samana vuonna tehty valuttasopimus voimassa olemana.

27 Artikla. Venäjä tunnustaa, että Suomi ei ole velvollinen vastaamaan niistä velvoituksista, joita jonkun kolmannen valtion kansalaiset tai yhtiöt laivoihin tai muuhun omaisuuteen nähden, joita heillä on ollut Suomessa, ovat joutuneet kärsimään Venäjän virastoisten toimenpiteiden kautta maailmansodan aikana, ennenkuin Suomi itsekseen. Tämänluonteiset vaatimukset ovat esitettävät Venäjän hallitukselle.

28 Artikla. Suomen kansalaiset sekä Suomessa kotipaikkaa nauttivat yhtiöt ja yhdykunnat saavat Venäjällä olevaan omaisuuteensa kuin myös Venäjän valtiolta tai sen valtiolaitoksista vastaan kohdistuviin saamisilmiä ja vahingonkorvaus- ynnä muihin vaatimuksiinsa nähden samat oikeudet ja etuudet, jotka Venäjä on myöntänyt tai tulee myöntämään enimmän osittain maan kansalaisille.

29 Artikla. 1) Sopimusvaltiot sitoutuvat ensitilassa palauttamaan alueellaan olevat julkiset virastojen ja laitosten arkistot ja asiakirjat, jotka koskevat yksinomaan tai pääasiallisesti toista sopimusvaltiota tai sen historiaa.

Tämän johdosta luovuttaa Venäjän hallitus Suomen hallitukselle myöskin entisen Suomen Suuririntamien maan valtioliiketeleviraston arkistot kuitenkin siten, että Venäjän hallitukselle jätetään ne tämän arkiston asiakirjat, jotka yksinomaan tai pääasiallisesti koskevat Venäjää tai sen historiaa. Täten Venäjälle joutuu ta asiakirjoista on Suomen hallituksen sille-oikeus otta itselleen jäljennökset.

2) Venäjän hallitus sitoutuu antamaan Suomen hallitukselle jäljennökset Venäjän hallituksen käytettävissä olevista Suomen alueelta koskevista uusimmista topografisista ynnä muunmittaustarkoitusta samoin kuin keneraalisia Suomessa suorittettuja kartoitusmittauksista koskevan aineiston.

30 Artikla. Suomen hallitus sitoutuu varustamaan Uudenkirkon pitäjässä olevaa Hallan sanatoriossa Pietarin kaupunkin ja sen ympäristön asukkaita vi-

totuksissa Moskovassa. Valokuva, joka osottaa, mistä tuleva Työläis-Seurami sa parhaat taistelujansa. "Smolna" ennen ja nyt. Valokuva jäljennös.

Uusi kapinäkivääri. New Yorkin tehtailijat lahjoittivat kaupunkinsa poliisille uuden "kapinäkivääri"-kivääriä muistuttavan kuulurauhan, joka sylkee 1,300 laukausta minuutissa.

Punasotilaiden rintamalta, eräs omainen kokosivun laajainen laiva, joka Puolan rintamalta. Siinä on katselemissa pitkäksi aikaa. Ehkä se takki ole aina ehyt eikä ruokaa parasta, mutta innostuneita työläisiä ovat miehet, sillä he tietävät taistelevansa oman vapautukseksi puolesta.

Tuossa on mainittu suurin osa kartoituksista ja kuvista. Eräitä kartoituksia ja kuvia vielä tulee, mutta niistähän saa selon ostamalla lehdet.

Työmiehen Joulu maksaa ainoastaan 40 senttiä. Jokainen joka lähettää kymmenen kappaleen tilauksensa kuuluu jo asiamiesluokkaan ja säävähentää tilausnimensä 20 prosenttia hyväkseen. Tilausmaksu on sama tähän maahan. Canadaan ja Suomeen, mutta on Suomeen tilausmaksu hiltettävä kutakin lehteä kohti kymmenen senttiä postimaksuksi.

Millä paikkakunnalla tahansa voi joku ryhtyä asiamieheksi ja kartoittajaksi.

Suomeen lähetettävät lehdet postitetaan, niin ette ne varmasti saavuteta. Iltaa ne kartoittajien saapuneet.

Tilattava osotteella: Toverin Kirjekassa, Box 99, Astoria, Ore.